

کانون‌های فرهنگی نقطه تلاقی فضای آموزشی و عملی است که دانشجویان را وارد فضای جدی‌تری می‌کند و باعث تقویت اعتماد به نفس، مسئولیت‌پذیری، یادگیری و تقویت توانایی‌ها و مهارت‌های فرهنگی-اجتماعی آن‌ها می‌شود. کانون‌ها به دانشجویان فرصت بروز استعدادها را می‌دهند. استعدادهایی که به لطف برگزاری جشنواره‌های بین‌دانشگاهی، امکان قیاس داشته‌ها و تجربیاتشان را در سطح ملی فراهم می‌کند. معاونت فرهنگی و دانشجویی دانشگاه آزاد عرصه را برای دانشجویان علاقه‌مند فراهم کرده و در راستای تقویت هویت‌بخشی به کانون‌ها و شناسایی ظرفیت‌ها و توانمندی‌های آن‌ها، چند سالی است که جشنواره‌ای تحت عنوان «جشنواره سراسری رشد» برگزار می‌کند. این جشنواره ویژه کانون‌های فرهنگی اجتماعی دانشگاه‌های آزاد سراسر کشور است که دبیرخانه مرکزی آن در دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان اسفهان دایر شده است.

درخت رشد ۳ ساله شد

جشنواره سراسری رشد برنامه‌ای در راستای تقویت کانون‌های فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌های آزاد و توانمندسازی و مشارکت آن‌ها در تربیت اخلاقی و فرهنگی جامعه دانشگاهی بود که در ۶ بخش فرهنگ و تمدن انقلاب اسلامی، دینی، مذهبی، اجتماعی، هنر و ادبیات و رسانه و فضای مجازی به واحدهای دانشگاهی ابلاغ شد. نخستین دستورالعمل جشنواره سراسری رشد ۲۰ مهرماه سال ۱۳۹۹ به واحدها ابلاغ شد. در آن دوره ۴۰۰ اثر به مرحله کشوری راه یافته و از بین ۱،۲۵۸ کانون فعال، برترین‌ها تقدیر شدند. در دومین دوره از جشنواره که حداقلص مهرماه ۱۴۰۰ تا خردادماه ۱۴۰۱ برگزار شد، از ۲،۷۶۷ اثر در همه بخش‌ها، ۵۸۳ اثر به مرحله کشوری صعود کردند. از این تعداد، حدود ۷۰ اثر در بخش‌های مختلف از جمله فیلم‌نامه‌نویسی، نمایشنامه‌نویسی، صنایع دستی و بخش ادبی به‌عنوان

آثار برتر و برگزیده اعلام شدند. بالاترین میزان مشارکت کانون‌ها در بخش ادبی با ۱۱۴ اثر ارسالی بود. بخش صنایع دستی با ۱۱۳ اثر در رشته‌های تذهیب، مصنوعات چوبی و گلیم در رتبه دوم قرار گرفت. همچنین رتبه‌بندی کانون‌ها در ۳ سطح الف، ب و ج از تفاوت‌های دوره دوم نسبت به دوره پیش بود. دوره بعدی یک سال بعد از فروردین تا دی‌ماه ۱۴۰۲ برنامه‌ریزی و اجرا شد. برگزاری این دوره با حضور ۲۲ استان انجام و ۶ هزار اثر از دانشجویان دانشگاه آزاد سراسر کشور به این جشنواره ارسال شد که در این میان ۱۱۶ اثر برگزیده شدند. در پایان مراسم اختتامیه نیز از ۱۱۳ دانشجوی برگزیده رشته‌های مختلف فرهنگی و هنری تجلیل شد.

گام به گام با دوره چهارم

جشنواره سراسری رشد به دوره چهارم رسید. اوایل دی‌ماه ۱۴۰۳ بود که شیوه‌نامه چهارمین دوره از جشنواره سراسری رشد ابلاغ شد. براساس شیوه‌نامه، این جشنواره در ۴ بخش برگزار می‌شود که متشکل از بخش‌های شناسایی و معرفی ظرفیت‌ها شامل معرفی سه رئیس واحد برتر، معرفی سه معاون فرهنگی و دانشجویی برتر واحد، معرفی سه استاد مشاور کانون برتر واحد، معرفی سه کارشناس فرهنگی کانون برتر واحد و معرفی کانون‌های برتر و بخش برترین‌ها شامل آثار فردی برتر، آثار گروهی برتر، طرح و ایده تجارب و برنامه‌های مشترک برتر و بخش نمایشگاه آثار که به برگزاری نمایشگاه دستاوردها می‌پردازد و همچنین بخش توانمندسازی و آموزش که برگزاری کارگاه‌های آموزشی را به عهده دارد.

بازه زمانی رقابت در این جشنواره از حیث تولید اثر و فعالیت کانون از نیمسال دوم سال ۱۴۰۱ تا پایان سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ و در بررسی مستندات رئیس، معاون، استاد مشاور کانون و کارشناس برتر، مستندات یک سال اخیر ملاک قرار می‌گیرند.

جشنواره ملی رشد دانشگاه آزاد همچون سه دوره قبل در زمینه‌های

۲۰ درصد بودجه فرهنگی دانشگاه آزاد به کانون‌های فرهنگی اختصاص دارد؛ «فرهیختگان» کم و کیف فعالیت‌شان را بررسی می‌کند

رقابت ۲ هزار کانون در جشنواره چهارم رشد

مختلف مانند «فرهنگ و تمدن»، «انقلاب اسلامی»، «دینی-مذهبی»، «اجتماعی»، «هنر و ادبیات» و «رسانه و فضای مجازی» برگزار می‌شود که هر بخش شامل موضوعات تخصصی‌تری است. هر سال سعی می‌شود با توجه به بروز فضای علمی جامعه، موضوعاتی به این جشنواره اضافه شود، از جمله هوش مصنوعی که در این دوره به‌صورت رسمی در آیین‌نامه به آن اشاره شده است. در این جشنواره، تنها آثار و تولیدات دانشجویان عضو کانون‌های فرهنگی دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی مورد داوری قرار می‌گیرد و اثر ارائه‌شده باید حتماً در خصوص زمینه فعالیت تخصصی کانون باشد. برای مثال، آثار مربوط به کانون‌های جهاد یابوری، هلال‌احمر، ایران‌شناسی، گردشگری، مقابله با آسیب‌های اجتماعی، محیط‌زیست، کارآفرینی، خیریه، حقوق شهروندی و... در حوزه فعالیت‌های اجتماعی جای می‌گیرند. آثار موضوعات معرفی، مطالعات فرهنگی، فرهنگ ایثار و شهادت، تمدن نوین اسلامی، صنایع خلاق فرهنگی، کتاب‌خوانی و... نیز در زمینه فرهنگ و تمدن داوری می‌شوند.

شاخص‌های رتبه‌بندی و ارزیابی کانون‌ها در دو بخش ساختاری و عملکردی تقسیم می‌شوند. از شاخص‌های ساختاری می‌توان به ثبت دقیق اطلاعات، تعیین استاد مشاور و برگزاری به‌موقع انتخابات اشاره کرد. از آنجایی که این مسابقات در کنار فعالیت‌های فرهنگی و هنری، بخش آموزش را نیز پوشش می‌دهند، برگزاری دوره‌های تخصصی و مهارتی همچنین کارگاه‌های اندیشه‌ای، معرفی و تشکیلاتی و کارگاه‌های توانمندسازی در این دوره از اهمیت بالایی برخوردار است و از شاخص‌های مهم عملکردی در ارزیابی کانون‌ها است. برگزاری برنامه‌های فرهنگی، جذب حداکثری مشارکت مخاطبان، همکاری با کانون‌ها و نهادهای دیگر در اجرای برنامه‌ها، بهره‌گیری از فضای مجازی و ارائه طرح‌های خلاقانه و کاربردی اجرایی از دیگر معیارهای ارزیابی کانون‌ها است. این جشنواره تنها مسابقه‌ای گذرا نیست و درصد افزایش بهره‌وری فعالیت‌های دانشجویی است.

بنابراین تولیدات کانون، از جمله کتاب، فیلم، تئاتر، سایت و... و حتی انتشار نشریه مرتبط با موضوع فعالیت و شرکت در رویدادهای ملی مانند صنایع خلاق و کرسی‌های آزاداندیشی حائز اهمیت است. انگیزه‌بخشی در انجام فعالیت‌های کانون‌ها باعث شده بسیاری از ایده‌های خاک‌خورده در کانون‌ها به مرحله اجرایی برسند، تا جایی که در این ترم کانون‌های فرهنگی متولی برگزاری حدود یک‌چهارم کل برنامه‌های فرهنگی بودند.

نمایش آثار کانون‌ها در یک نمایشگاه مجازی

جشنواره رشد با در پیش گرفتن رویکرد آموزشی توانست از آثاری که به قابلیت رشد و ارتقای بیشتری دارند حمایت کند و با معرفی آن‌ها به باشگاه رشد استعدادیابی هنری، ادبی جوان، باعث تداوم بخشی فعالیت‌ها شود. در دوره چهارم نیز قرار است کارگاه‌های آموزشی و توانمندسازی کانون‌ها در دو سطح تخصصی و عمومی برای دانشجویان عضو کانون‌ها و متولیان فرهنگی برگزار شود. کارگاه‌ها در سطح استانی برای دبیران و اعضای کانون‌ها و در سطح کشوری، علاوه بر آن‌ها، برای کارشناسان متولی امور کانون‌ها برگزار خواهد شد. موضوعات این کارگاه‌ها مباحث تشکیلاتی و مهارتی نظیر دوره‌های اصول و مبانی تشکیلات اسلامی و انقلابی، مدیریت فردی و مدیریت زمان، آشنایی با سیاست‌گذاری و تولید محتوای رسانه‌ای مجازی و دوره‌های نرم‌افزاری است. نمایشگاه آثار که در راستای تقویت فعالیت‌های جمعی دانشجویان و توجه به نوآوری و برنامه‌های خلاق دانشجویان کار خود را به صورت مجازی آغاز کرد، در این دوره نیز توسط دبیرخانه واحدی و دبیرخانه استانی، آثار شرکت‌کنندگان کانون‌ها و برگزیدگان استانی را به نمایش خواهد گذاشت. همچنین نمایشگاه مجازی دستاوردهای کانون‌های فرهنگی و دانشجویی دانشگاه‌ها از سوی دبیرخانه مرکزی هم‌زمان با اختتامیه جشنواره رونمایی خواهد شد.

مدیرکل فرهنگی و اجتماعی دانشگاه آزاد خبر داد

اختصاص ۲۵ میلیارد تومان بودجه به برنامه‌های کانون‌ها

۲۰ درصد بودجه فرهنگی دانشگاه به کانون‌ها رسید

این مقام مسئول بودجه اختصاص داده‌شده به برنامه کانون‌های فرهنگی را بیش از ۲۵ میلیارد تومان عنوان کرد و ادامه داد: «تقریباً سال گذشته ۱۱۷ میلیارد هزینه شد که ۲۵ میلیارد آن به برنامه کانون‌های فرهنگی اختصاص داده شد. این میزان حدود ۲۰ درصد کل بودجه فرهنگی می‌شود.» مهدیون در خصوص برنامه حمایتی معاونت فرهنگی از کانون‌ها عنوان کرد: «یکی از فعالیت‌های دانشجویی بسیار تاثیرگذار کانون‌های فرهنگی دانشجویی اند. وظیفه ما در معاونت فرهنگی و دانشجویی حمایت از کانون‌های فرهنگی دانشجویی است. آنها به‌واسطه داشتن گستره بسیار بالا می‌توانند طیف عظیمی از دانشجویان را در بر بگیرند. در واقع دانشجویان با هر سلیقه می‌توانند در کانون‌های متنوعی مشغول فعالیت شوند. برای مثال ممکن است تعدادی از دانشجویان تمایل به فعالیت سیاسی داشته باشند یا برخی از دانشجویان دیگر تمایل به فعالیت‌های فرهنگی و دانشجویی داشته باشند اما نخواهند در قالب شکل‌ها فعالیت کنند. این فضا در کانون فرهنگی دانشجویی فراهم شده است تا آنها بتوانند در حوزه مورد علاقه خود فعالیت کنند.»

او با اشاره به سیاست قطعی معاونت فرهنگی در پرهیز از تصدی‌گری و افزایش دامنه پوشش لایق دانشجویان ادامه داد: «یکی از سیاست‌هایمان افزایش تنوع کانون‌های فرهنگی و دانشگاهی در واحدهای دانشگاهی است به‌نجوی که هر دانشجویی با سلیقه و ذائقه خود بتواند پیشخوان فعالیتی پیدا کند. به‌طور مثال این امکان وجود دارد که دانشجویان در قالب کانون شعر و ادب فعالیت کنند یا در زمینه تئاتر در کانون‌های هنری به فعالیت بپردازند. کانون عقیده‌انگیز نیز برای کسی است که بخواهد در زمینه عفاف و حجاب کار کند. بعضی از افراد ممکن است به کارهای بشردوستانه علاقه داشته باشند که کانون‌های هلال احمر در این زمینه فعالیت می‌کنند. بنابراین گستره فعالیت کانون‌ها بسیار بالاست. در راستای حمایت جدی‌تر و بیشتر از فعالیت کانون‌ها جشنواره رشد با چند هدف برگزار می‌شود.»

مهدیون تصریح کرد: «در سند تحول و تعالی دانشگاه به موفقه‌های کلیدی اشاره شده که یکی آنها بحث امیدآفرینی، افزایش اعتماد به نفس، افزایش امید به آینده و افزایش نشاط است. در همین راستا قرار است تمام برنامه‌ها به سمتی پیش رود که این موارد در آنها دیده شود. در واقع سیاست عدم تصدی‌گری که دنبال کرده و می‌گوییم نهادهای دانشجویی مجری برنامه‌ها باشند در جهت افزایش نشاط، پویایی، اعتمادبه‌نفس و غرورآفرینی ملی است. این موارد به‌صورت مرتب در جلساتی که با معاونت فرهنگی سراسر کشور برگزار می‌شود، مطرح می‌شود. در واقع این ریلی است که معاونت در حال حرکت روی آن است.»

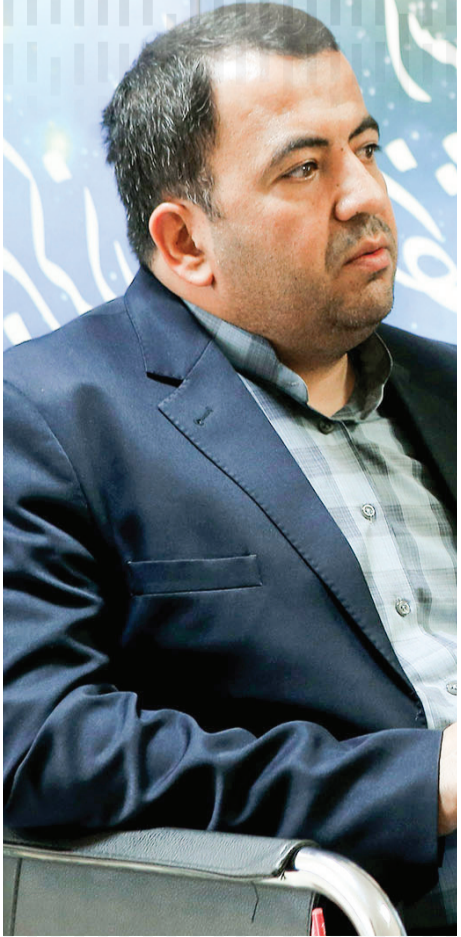
او اضافه کرد: «در پنج سال گذشته حدود ۸۰ درصد برنامه‌ها را معاونت‌های فرهنگی واحدها در دانشگاه برگزار می‌کردند در صورتی‌که اکنون این رقم به ۲۰ درصد رسیده است. در حال حاضر برنامه‌های فرهنگی توسط نهاد دانشجویی انجام می‌شود و عرصه برای نهادهای دانشجویی فراهم شده است. همچنین در حمایت از کانون‌ها گفته شده که اگر معاونت‌های فرهنگی مجری بیش از ۲۰ درصد برنامه‌ها باشد به آنها امتیاز منفی تعلق می‌گیرد. وظیفه معاونت فرهنگی دانشجویی تمهید مقدمات و بستر برای فعالیت نهادهای دانشجویی است که آمار نیز به آن اشاره دارد. باتوجه به کارایی تعداد کانون‌ها و شرکت در جشنواره‌های مختلف از جمله جشنواره رشد، نشریات دانشجویی، کرسی‌های آزاداندیشی و... کانون‌های سطح کشور سطح‌بندی می‌شوند که با توجه به سطح مورد نظر از بودجه حمایتی برخوردار می‌شوند.»

هدف جشنواره رشد خوشه‌چینی از فعالیت کانون‌هاست

مهدیون یکی از هدف‌های جشنواره را خوشه‌چینی از فعالیت کانون‌ها دانست و ادامه داد: «یکی از هدف‌های جشنواره رشد خوشه‌چینی از فعالیت کانون‌هاست. کانون‌ها در زمینه‌های مختلف فعالیت دارند و در برگزاری برنامه‌های متنوع آزادند. در واقع برنامه‌هایی توسط شورای مرکزی کانون‌ها پیشنهاد و تصویب می‌شود، این برنامه‌ها با تایید استاد مشاور در شورای فرهنگی واحد دانشگاه به تصویب می‌رسد و سپس اجرا می‌شود. ما از این برنامه‌ها خوشه‌چینی می‌کنیم. هدف خوشه‌چینی تجلیل از فعالیت‌های قوی و غنی کانون‌های فعالی است که درخشش خوبی در زمینه‌های مختلف دارند. یکی دیگر از اهداف بسیار مهم بحث استفاده از تجربیات کانون‌های مختلف برای یکدیگر است. در واقع جشنواره رشد می‌تواند مشابه یک شبکه عمل کند و فعالیت‌های موفق دیگر کانون‌ها را منعکس و منتقل کند.»

او در خصوص روند برگزاری دوره چهارم جشنواره رشد اظهار کرد: «از کانونی که موفق عمل کرده تجلیل می‌کنیم که انگیزه آن برای فعالیت بیشتر شود» هم‌زمینه رقابت و فعالیت جدی بین کارها ایجاد شود و هم تجارب موفق به بقیه انتقال پیدا کند. در همین راستا از کانون‌هایی که برترند و آثار آنها در جشنواره مورد داوری و ارزیابی قرار گرفته تجلیل و تجربیاتی در این میان منتقل می‌کنیم. بخش‌های دیگری نیز در جشنواره وجود دارد. به‌طور مثال رئیس واحدی که کانون‌های موفق داشته با معاون فرهنگی و دانشجویی که کانون‌های برتر را مدیریت کرده با شاخص‌هایی که به‌صورت کارشناسی مورد بررسی قرار گرفته‌اند انتخاب می‌شوند. یعنی علاوه بر انتخاب آثار و کانون‌های برتر انتخاب، معاون فرهنگی دانشجویی و رئیس واحد برتر نیز انتخاب و مورد تجلیل قرار می‌گیرند.»

مدیرکل فرهنگی و اجتماعی دانشگاه آزاد در خصوص جزئیات این دوره از جشنواره نسبت به دوره‌های قبل عنوان کرد: «مسابقات جشنواره رشد شامل شورای سیاست‌گذاری، دبیرخانه دائمی جشنواره، دبیرخانه مرکزی، دبیرخانه اجرایی، دبیرخانه‌های استانی و دبیرخانه‌های واحدی جشنواره رشد است. تبیین و تحقق اندیشه‌های حضرت امام خمینی (ره) و حرکت در مسیر منویات مقام‌معظم‌رهبری (مدظله‌العالی) در لزوم توجه به فعالیت‌های خودجوش فرهنگی دانشجویی، شناسایی ظرفیت و توانمندی کانون‌های فرهنگی دانشجویی، شناسایی و ارج نهادن به تولید آثار برتر، هویت‌بخشی به نهادهای دانشجویی، گسترش کمی و کیفی فعالیت‌های فرهنگی گروهی و تشویق فعالان فرهنگی، اجتماعی، هنری و... در بستر کانون‌های فرهنگی دانشجویی از مهم‌ترین اهداف جشنواره سراسری کانون‌های فرهنگی دانشجویی است.» او ادامه داد: «شورای سیاست‌گذاری جشنواره متشکل از معاون فرهنگی و دانشجویی دانشگاه آزاد، مدیرکل فرهنگی و اجتماعی، رئیس دبیرخانه مرکزی، یک نفر از صاحب‌نظران فرهنگی به انتخاب معاون فرهنگی و دانشجویی، یک نفر از معاونین فرهنگی و دانشجویی به انتخاب معاون فرهنگی و دانشجویی و دو نفر اعضای کانون‌های فرهنگی دانشجویی است که وظیفه بررسی و تصویب سیاست‌ها، راهبردها و شاخص‌های ارزیابی جشنواره و نظارت بر حسن اجرای جشنواره را برعهده دارند. براساس بندهایی از این دستورالعمل، جشنواره در واحدهای دانشگاه آزاد اجرا و نتایج آن به دبیرخانه استانی ارسال می‌شود. سپس جشنواره در دبیرخانه استانی دانشگاه آزاد برگزار و نتایج آن به دبیرخانه مرکزی جشنواره ارسال می‌شود. نمایشگاه‌ها، کارگاه‌ها نشست‌ها نیز در استان برگزار می‌شود. بررسی نهایی و اعلام نتایج و برگزاری نمایشگاه‌ها، کارگاه‌ها و نشست‌ها در سطح

دانشگاه